

մէ ինծի համար փափաքելի փոխարէն մը կ'ուզեմ, այսինքն, որ դուն ձշմարիտ եղբայր ըլլաս, և դուն ալ հարազատ մայր։ Եթ փափաքիմ որ ամէն գըժտութիւն վերցուի մեր մէջէն, և միաբան սիրով երջանիկ օրեր անցընենք,,։

Կեսարու աս սրտաշարժ խօսքերէն կաւերադի և անոր մօրը սիրտը կակըզցաւ, և սիրոյ առհաւատչեայ համբոյրը իրարու տալով՝ չնորհակալ եղան կեսարու որ այսպիսի ազնուական կերպով

վրէժ ինդրեց իրեն դէմ եղած արհամարհանացը։

Ի՞այց անոնցմէ աւելի կեսար ուրախացաւ, ընտանեկան խաղաղութիւնը տակնուվրայ ընող կիրք մը մէջերնէն պակած տեսնելով։ Ո՞րչափ կաւերադք կը գտնուին եղբարց մէջ, և անոր հակառակ՝ ո՞րչափ սակաւագիւտ են կեսարու նման ազնուական սիրտ ունեցողները։

ՍՈՒՏԻԿ

Բ Ա Ն Ա Ս Ի Ռ Ա Կ Ա Ն Ք

ԲԱՆԱՍՏԵՂՆՈՒԹԻՒՆ

Ո՞վ Ցաք, ո՞վ Ցաք։

Ցաւք իմ առաջի իմ են
յամենայն ժամ։

ՍԴՄ.

Առաջին դուք եւ յետին ի կիրս մարդոյ,
Դուք որ ըլգայք բնաւ անընկեր մէն ըստ միոյ,
Օձեզ որ ընդ շիթս եւ ըստ շիթից ծըծեմք ի մարց,
Ո՞ր չարձակէք երբէք ըզսիրտս ի ճիրանաց,
Վայլ իբրև որդն յուղիղ տընկոց բունեալ ի մեզ,
Կոր ի նորոյ փորէք ի խոր վիրաց ի վերս,
Եւ ի նորուն բուծիք արիւն եւ ի շարաւք,
Ո՞վ ցաւք, ո՞վ ցաւք։

Կրոնաւորաց ամենայնի բըռնագոյն դուք,
Ո՞ր եւ զնոսա ի ձէնջ ազատըս ոչ թողուք.
Ոչ մորՃ ի ձէնջ եւ ճիղմ հասակ, ոչ ալեսոյթ,
Ո՞օր ոչ ըատինք, սիրուհւոյն ծոց ասպար անքոյթ.
Ոիրտ յամենայն ձեզ ընդունակ գըտանին խորշ,
Եւ յամէն այտս՝ վարդ եւ շուշան խամրել ի գորշ.
Եւ յաջս ցօղք զոր հոսիցէք դուք յապաշաւք,
Ո՞վ ցաւք, ո՞վ ցաւք։

Յոյց սասամիմք՝ այդ ձեզ ախորժ են տեսարանք,
Ծովք ալէկոծք, շանդք եւ մըրրիկք սեաւ գերեզմանք.
Նըրդէհք, աղէտք անբաւ, ախտք, սուրք, չեղեղք արեանց,
Սասամութիւնք տանց եւ սըրտից, ընկերութեանց,
Էնդ ձեզ յարձակ ասպարիզիդ խաղայք նազէք,
Ջլպիտք ի դէմն, ժըմուել միայն թէ գիտիցէք,
Ուր զոր շընչէքդ եւ շըշընջէք՝ լալիւն բընաւք,
Ո՞վ ցաւք, ո՞վ ցաւք։

Ի կախնչ կոծոյ իբր ի հրաւելը փողոց մարտիկ
Օ արթմնուք թափիք գունդ արարեալ դուք ի մարդիկ .
Հօր հառաջանք , մայրենի ձիչ ծընելասէր ,
Հարսին մատաղ ողբք , եւ որբոց ջայլք կարեվէր ,
Չեր ներդաշնակք ախորժականք են բիւրալար ,
Եւ յարտասուս ազգ ազգ բըրաց բայց ցանդ ի դառն
Յափուցանէք ըզտապ եւ ցանդ տապեալ զընայք ,
Ո՞վ ցաւք , ո՞վ ցաւք :

Ա այելեսջիք : — Եցէ ձեզ խոչ , եւ ո՞ր երկիւղ ,
Խագործն զի ձեր սպառին հաջոյք կանուխ .
Յորչափ եւ ուր սիրտք՝ համադամք կան ձեզ պատրաստ ,
Եւ բաժակիդ յորդեն աղբելք յամին երաստ .
Յոր դուք հըպիք սարսափ և հոյն դրոշմի համայն ,
Ո զկիրս տիրող շիջուցանէք եւ զնոցին ձայն .
Դէմք ի դալուկն , ձնկատ կնձռեալ , անդամք ի սեաւք . . .
Ո՞վ ցաւք , ո՞վ ցաւք :

Ե՞ս ձեր պատէ զերկիր համայն սոսկմամք ի գոյժ ,
Ճակատագրեալք ի Մահ ըզձեր չառնուցումք տոյժ ,
Որ յահաւոր յայդ բան՝ բընաւք պարունակիք .
Կարապետել զնորին գալուստ զախարհ լըցիք .
Սիրտք հողմավար դոյզն եղեգունք ի գնացս ուղիսից՝
Յայդքան հեղեղս հանդուրժեսցէ . Երբ , եւ քանից .
Կոխէք՝ սուզէք ի վիհսդ ի գլոր՝ յորձանս զերդ նաւք ,
Ո՞վ ցաւք , ո՞վ ցաւք :

Ո՞վ ցաւք , ո՞վ ցաւք երկրաւորացս ողջոյն տարելք .
Որ զիանձարուրս եւ զդագաղաց օթոցս հիւսէք .
Որ զարքունեան եւ զատարածին շարժէք մական ,
Եւ զթինդ սըրտից փոխէք ի սառըն մահական .
Օ բազումն առնէք դուք ցիր , զերկուս՝ անդք եւ մին ,
Եւ ի մահուն վառէք ի ջահս ըզզուարթ հիմին .
Դ հեշտս ի յոյս մեր ձեր հիմունք են եւ սերմանք ,
Ո՞վ ցաւք , ո՞վ ցաւք :

Յաւք ի մարմնոց , որով զօդիմքս ընդ աշխարհի ,
Յաւք յանյաջող ելլոց , ըսկիզբն էր մինչ բարի .
Յաւք ի նըժգեհ օտարութեան , ցաւք՝ հայրենիաց ,
Յաւք ի վատթար , ցաւք ի գործոց բըխեալ լաւաց ,
Յաւք ի բախտէն , ցաւք ի զըրկման , ցաւք ի տեսոյ ,
Յաւք մինչ դաժան շարժին նայեացք փոխան գըթոյ ,
Եւ ցաւք , երկինք , դառնագոյն , ցաւք ի սիրելեաց . . .
Ո՞ս ցաւք . . . վահ սիրտք սիրազգեաց .

